T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/387
KARAR NO: 2023/249
KARAR TR: 27/03/2023

ÖZET: Kamu yararı kararına istinaden, dava konusu taşınmazın ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin 30/12/2014 tarih ve 54329 yevmiye nolu tescil istem belgesinin iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Orman Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M. B. Ö
Davalı : Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. H. G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, dava konusu Şanlıurfa ili, Merkez, ... Mahallesi, ...nolu parselden geçen*"Şanlıurfa-Bozova Pompaj Sulaması (GAP) İnşaatı"*işi projesi kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılabilmesi ve irtifak hakkı kurulabilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığından alınan kamu yararı kararına istinaden söz konusu .... nolu parselin ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin olarak düzenlenen 30/12/2014 tarih ve 54329 sayılı tescil istem belgesinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi 02/06/2016 tarih ve E.2015/1090, K.2016/739 sayılı kararı**ile, tapu kayıtları üzerinde yapılacak tescil, terkin ve tahsis işlemlerine ilişkin davaların görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu, dava konusu edilen ifraz işlemi suretiyle mülkiyet tescil ve irtifak hakkı tesisine yönelik tescil istem belgesinin de adli yargı yerinde dava edilmesi gerektiğini belirterek, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine, Danıştay 6. Dairenin 23/11/2016 tarih ve E.2016/12674, K.2016/7632 sayılı kararı ile temyiz talebinin reddine kararın onanmasına karar verilmiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun "Genel olarak görev" başlıklı 25. maddesinde; "Kadastro mahkemesi; taşınmaz mal mülkiyetine ve sınırlı ayni haklara, tapuya tescil veya şerh edilecek veyahut beyanlar hanesinde gösterilecek sair haklara, sınır ve ölçü uyuşmazlıklarına, kadastroya ve tapu sicilini ilgilendiren benzeri davalara ve özel kanunlarca kendisine verilen işlere bakar; Kadastroya veya kadastro ile ilgili verasete ait uyuşmazlıkları çözümleyebileceği gibi, istek üzerine veraset belgesi de verebilir..." kuralına yer verilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 705.maddesinde; taşınmaz mülkiyetinin kazanılmasının tescille olacağı; miras, mahkeme kararı, cebri icra, işgal, kamulaştırma halleri ile kanunda öngörülen diğer hallerde, mülkiyetin tescilden önce kazanılacağı; ancak, bu hallerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesinin, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlı bulunduğu kuralı yer almaktadır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; dava konusu Şanlıurfa İli, Merkez, ... Mahallesi, ...nolu parselden geçen "Şanlıurfa-Bozova Pompaj Sulaması (GAP) İnşaatı" işi projesi kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılabilmesi ve irtifak hakkı kurulabilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığı'ndanalınan kamu yararı kararına istinaden söz konusu .... nolu parselin ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin olarak düzenlenen 30.12.2014 tarih ve 54329 sayılı tescil istem belgesinin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmakta ise de; yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinin bir arada değerlendirilmesinden tapu kayıtları üzerinde yapılacak tescil, terkin ve tahsis işlemlerine ilişkin davaların görüm ve çözümünde adli yargı mercileri görevli olduğundan dava konusu edilen itiraz işlemi suretiyle mülkiyet tescil ve irtifak hakkı tesisine yönelik tescil istem belgesinin de adli yargı yerinde dava edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Şanlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 25/11/2021 tarih ve E.2020/645, K.2021/972 sayılı kararı ile, davaya konu edilen ifraz işleminin idari işlem olup, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddesine göre yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, karar davacı vekilince istinaf edilmiştir.

5. Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesi 12/04/2022 tarih ve E.2022/411, K.2022/668 sayılı kararı ile, *"derdest bulunan dava dosyasındaki yargılama durdurularak (UMK m. 19/I) dosyanın bir bütün halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi açısından Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce verilecek kararın beklenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı olduğu şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır."* gerekçesiyle istinaf talebinin kabulü ile yerel mahkeme kararının kaldırılarak davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

6. **Şanlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 24/05/2022 tarih ve E.2022/1319 sayılı kararı**ile, bölge adliye mahkemesinin 12/04/2022 tarih ve E.2022/411, K.2022/668 sayılı kararı gereğince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesine göreDanıştay Başsavcısının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yazılı düşüncesinde, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4. maddesinde, taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine, amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın belirli kesiminin, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabileceği; 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, kamu kurumlan yararına kamulaştırmalarda yönetim kurulu veya idare meclisi, bunların olmaması halinde yetkili idare organlarının kamu yararı kararı vereceği; 6. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, kamu kurumlan yönetim kurulu veya idare meclisleri veya yetkili idare organları kararlarının denetime bağlı oldukları bakanın onayı ile tamamlanacağı; 7. maddesinde, kamulaştırmayı yapacak idarenin, kamulaştırma veya kamulaştırma yolu ile üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmaz malların veya kaynakların sınırını, yüzölçümünü ve cinsini gösterir ölçekli planını yapacağı veya yaptıracağı, kamulaştırılan taşınmaz malın sahiplerini, tapu kaydı yoksa zilyetlerini ve bunların adreslerini, tapu, vergi ve nüfus kayıtları üzerinden veya ayrıca haricen yaptıracağı araştırma ile belgelere bağlamak suretiyle tespit ettireceği, idarenin kamulaştırma kararı verdikten sonra kamulaştırmanın tapu siciline şerh verilmesini kamulaştırmaya konu taşınmaz malın kayıtlı bulunduğu tapu idaresine bildireceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 25. maddesinde, Kadastro mahkemesinin; taşınmaz mal mülkiyetine ve sınırlı ayni haklara, tapuya tescil veya şerh edilecek veyahut beyanlar hanesinde gösterilecek sair haklara, sınır ve ölçü uyuşmazlıklarına, kadastroya ve tapu sicilini ilgilendiren benzeri davalara ve özel kanunlarca kendisine verilen işlere bakacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 705. maddesinde; taşınmaz mülkiyetinin kazanılmasının tescille olacağı, miras, mahkeme kararı, cebri icra, işgal, kamulaştırma hâlleri ile kanunda öngörülen diğer hâllerde, mülkiyetin tescilden önce kazanılacağı, ancak, bu hâllerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesinin, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlı bulunduğu; 997. maddesinde, taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulacağı, tapu sicilinin, tapu kütüğü ve kat mülkiyeti kütüğü ile bunları tamamlayan yevmiye defteri ve belgeler ile plânlardan oluştuğu; 1008. maddesinde, taşınmaza ilişkin, mülkiyet, irtifak hakları ve taşınmaz yükleri ve rehin haklarının tapu kütüğüne tescil edileceği; 1021. maddesinde, kurulması kanunen tescile tâbi aynî hakların, tescil edilmedikçe varlık kazanamayacağı; 1027. maddesinde, ilgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memurunun, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebileceği; düzeltmenin, eski tescilin terkini ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde de olabileceği hükümleri yer almış; Kanun'un 913., 997., 998., 1000., 1012. ve 1017. maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan Tapu Sicil Tüzüğü'nün, 72. maddesinin birinci fıkrasında; "Tapu sicilinde değişiklik, hak sahibinin istemine ya da yetkili makam veya mahkeme kararına istinaden yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

Somut olayda,"Şanlıurfa-Bozova Pompaj Sulaması (GAP) İnşaatı" işi projesi kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılabilmesi ve irtifak hakkı kurulabilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığınca 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca alınan 29/04/2011 tarihli kamu yararı kararma istinaden, anılan proje kapsamındaki Şanlıurfa ili, ... Mahallesi, ...sayılı parselin ifraz edilerek 8 ayrı parsele bölünmesine ilişkin olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü GAP 15. Bölge Müdürlüğünün 25/12/2014 tarihli ve 82214 sayılı istem yazısı gereğince 30.12.2014 tarihli ve 54329 sayılı tescil istem belgesinin düzenlendiği, bu istem belgesi üzerine tapuda tescilin yapıldığı, ...parsel sayılı taşınmazın ifraz işlemi sonucunda 8 parçaya ayrıldığı, yeni oluşan ...., ... ve .... parsel sayılı

taşınmazların tarla olarak, ... parsel sayılı taşınmazın regülasyon havuzu cebri boru kanal ve pompa istasyonu olarak, ..., ..., ... ve .... parsel sayılı taşınmazların pilon yeri (Yüksek Gerilim hattı-Çelik Direk alanı) olarak tescil edildiği, ..., ... ve .... parsel sayılı taşınmazların üzerine ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü lehine irtifak hakkı tesis edildiği, davacı tarafından söz konusu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı, davanın, 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca alınan 29/04/2011 tarihli kamu yararı kararma istinaden tapuda tescil edilen ifraz uygulamasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, tapu siciline tescil sonucunu doğuran işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünün kural olarak, adli yargının görevinde olduğu kabul edilmektedir. Zira, bu işlemler taşınmaz üzerindeki ayni haklarda değişikliğe neden olan işlemlerdir. Belirtilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü, taşınmaz mülkiyetinin aidiyeti veya ayni haklarla kısıtlılık durumu gibi medeni hukuk statülerinin ve bu statüleri doğuran hukuki olayların incelenmesini gerektirmektedir.

Bu itibarla, kamu yararı kararma istinaden tapuda tescil edilen ifraz uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözümü, taşınmaz mülkiyetinin aidiyeti veya ayni haklarda kısıtlılık durumu gibi medeni hukuk statülerinin ve bu statüleri doğuran hukuki olayların incelenmesini gerektirdiğinden ve tapu sicilinde değişiklik yapılması sonucunu doğurduğundan, davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır."

B. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı yazılı düşüncesinde, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısımları şu şekildedir:

"...2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4.maddesinde, taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine, amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabileceği; 5. maddesinin (b) bendinde, kamu kurumları yararına kamulaştırmalarda yönetim kurulu veya idare meclisi, bunların olmaması halinde yetkili idare organlarının kamu yararı kararı vereceği; 6. maddesinin (g) bendinde,kamu kurumları yönetim kurulu veya idare meclisleri veya yetkili idare organları kararlarının denetime bağlı oldukları bakanın onayı ile tamamlanacağı; 7. maddesinde, kamulaştırmayı yapacak idarenin, kamulaştırma veya kamulaştırma yolu ile üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmaz malların veya kaynakların sınırını, yüzölçümünü ve cinsinigösterir ölçekli planını yapacağı veya yaptıracağı, kamulaştırılan taşınmaz malın sahiplerini, tapu kaydı yoksa zilyetlerini ve bunların adreslerini, tapu, vergi ve nüfus kayıtları üzerinden veya ayrıca haricen yaptıracağı araştırma ile belgelere bağlamak suretiyle tespit ettireceği, idarenin kamulaştırma kararı verdikten sonra kamulaştırmanın tapu siciline şerh verilmesini kamulaştırmaya konu taşınmaz malın kayıtlı bulunduğu tapu idaresine bildireceği hükmebağlanmıştır.

3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun "Genel olarak görev" başlıklı 25. maddesinde ise; "Kadastro mahkemesi; taşınmaz mal mülkiyetine ve sınırlı ayni haklara, tapuya tescil veya şerh edilecek veyahut beyanlar hanesinde gösterilecek sair haklara, sınır ve ölçü uyuşmazlıklarına, kadastroya ve tapu sicilini ilgilendiren benzeri davalara ve özel kanunlarca kendisine verilen işlere bakar; Kadastroya veya kadastro ile ilgili verasete ait uyuşmazlıkları çözümleyebileceği gibi, istek üzerine veraset belgesi de verebilir..." hükmü yer almaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 705. maddesinde; taşınmaz mülkiyetinin kazanılmasının tescille olacağı; miras, mahkeme kararı, cebri icra, işgal, kamulaştırma halleri ile kanunda öngörülen diğer hallerde, mülkiyetintescildenöncekazanılacağı; ancak,

bu hallerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesinin, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlı bulunduğu öngörülmüştür.

Dosyanın incelenmesinden; "Şanlıurfa-Bozova Pompaj Sulaması (GAP) İnşaatı" işi projesi kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılabilmesi ve irtifak hakkı kurulabilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığınca 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (g) bendi uyarınca alınan 29/04/2011 tarihli kamu yararı kararına istinaden, anılan proje kapsamındaki Şanlıurfa İli,Ortaören Mahallesi, N41C04C pafta, 126 sayılı parselin ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü GAP 15. Bölge Müdürlüğü'nün 25/12/2014 tarihli, 82214 sayılı istem yazısı gereğince 30/12/2014 tarihli 54329 yevmiye nolu tescil istem belgesinin düzenlendiği, bu istem belgesi üzerine tapuda tescilin yapıldığı, ...parselin ifraz işlemi sonucunda 8 parçaya ayrıldığı, yeni oluşan ....,.... ve ....sayılıparsellerintarla olarak,.... sayılı parselin regülasyon havuzu cebri boru kanal ve pompa istasyonu olarak, ..., ..., ... ve .... sayılı parsellerin pilon yeri (Yüksek Gerilim hattı -Çelik Direk alanı) olarak tescil edildiği, ..., ... ve .... sayılı parsellerin üzerine ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü lehine irtifak hakkı tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda Çevre ve Orman Bakanlığınca 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (g) bendi uyarınca alınan 29/04/2011 tarihli kamu yararı kararına istinaden tapuda tescil edilen bir ifraz uygulaması söz konusudur.

Bilimsel görüşler ve yargısal kararlarda, tapu siciline tescil veya sicil kayıtlarının terkini ya da tadili gibi işlemlerden (yahut bu işlemlerin tesisi yönündeki taleplerin reddine ilişkin işlemlerden) kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünün, kural olarak, adli yargının görevinde olduğu kabul edilmektedir. Zira, bu işlemler taşınmazın mülkiyet durumu üzerinde tashihe neden olan (veya tashihi önleyen) işlemlerdir.

Belirtilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü, taşınmaz mülkiyetinin aidiyeti veya ayni haklarla kısıtlılık durumu gibi medeni hukuk statülerinin ve bu statüleri doğuran hukuki olayların incelenmesini gerektirmektedir.

Bu durumda; kamu yararı kararına istinaden tapuda tescil edilen ifraz uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözümü, taşınmaz mülkiyetinin aidiyeti veya ayni haklarda kısıtlılık durumu gibi medeni hukuk statülerinin ve bu statüleri doğuran hukuki olayların incelenmesini gerektirdiğinden, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır."

IV. İLGİLİ HUKUK

10. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4. maddesi şöyledir:

"Taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine, amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabilir"

11. Aynı Kanun'un 6. maddesinin (g) bendi şöyledir:

"Kamu yararı kararı;

...

g) Kamu kurumları yönetim kurulu veya idare meclisleri veya yetkili idare organları kararları, denetimine bağlı oldukları bakanın,

...

Onayı ile tamamlanır.

Bakanlıklar veya Bakanlar Kurulu tarafından verilen kamu yararı kararlarının ayrıca onaylanması gerekmez"

12. Kanun'un 7. maddesi şöyledir:

"Kamulaştırmayı yapacak idare, kamulaştırma veya kamulaştırma yolu ile üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmaz malların veya kaynakların sınırını, yüzölçümünü ve cinsini gösterir ölçekli planını yapar veya yaptırır; kamulaştırılan taşınmaz malın sahiplerini, tapu kaydı yoksa zilyetlerini ve bunların adreslerini, tapu, vergi ve nüfus kayıtları üzerinden veya ayrıca haricen yaptıracağı araştırma ile belgelere bağlamak suretiyle tespit ettirir.

İlgili vergi dairesi idarenin isteği üzerine taşınmaz mal ve kaynakların vergi beyan ve değerlerini, vergi beyanı bulunmadığı hallerde beyan yerine geçecek takdir edilecek değeri en geç bir ay içerisinde verir.

İdare kamulaştırma kararı verdikten sonra kamulaştırmanın tapu siciline şerh verilmesini kamulaştırmaya konu taşınmaz malın kayıtlı bulunduğu tapu idaresine bildirir. Bildirim tarihinden itibaren malik değiştiği takdirde, mülkiyette veya mülkiyetten gayri ayni haklarda meydana gelecek değişiklikleri tapu idaresi kamulaştırmayı yapan idareye bildirmek zorundadır. (Değişik cümle: 24/4/2001 - 4650/2 md.) İdare tarafından, şerh tarihinden itibaren altı ay içinde 10 uncu maddeye göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle idare adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu idaresince resen sicilden silinir."

13. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 997. maddesi şöyledir:

"Taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulur.

Tapu sicili, tapu kütüğü ve kat mülkiyeti kütüğü ile bunları tamamlayan yevmiye defteri ve belgeler ile plânlardan oluşur.

Sicilin örneği, nasıl tutulacağı ve yardımcı siciller Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

14. Kanun'un 998. maddesi şöyledir:

"Tapu siciline taşınmaz olarak şunlar kaydedilir:

1. Arazi,

2. Taşınmazlar üzerindeki bağımsız ve sürekli haklar,

3. Kat mülkiyetine konu olan bağımsız bölümler.

Arazinin tapu siciline kaydı, özel kanun hükümlerine tâbidir.

Bağımsız ve sürekli hakların kaydedilmesi için gerekli koşullar ve usul Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Süreklilik koşulunun gerçekleşmesi için hakkın süresiz veya en az otuz yıl süreli olması gerekir.

Kat mülkiyetine konu olan bağımsız bölümlerin taşınmaz olarak kaydı, özel kanun hükümlerine tâbidir."

15. Aynı Kanun'un 1008. maddesi şöyledir:

"Taşınmaza ilişkin aşağıdaki haklar, tapu kütüğüne tescil edilir:

1. Mülkiyet,

2. İrtifak hakları ve taşınmaz yükleri,
3. Rehin hakları."

16. Kanun'un 1013. maddesi şöyledir:

"Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinin yazılı beyanı üzerine yapılır.
Edinen kimse, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanıyorsa, bu beyana gerek yoktur.
Bir aynî hakkı tescilden önce kazanan kimse, gerekli belgeleri ibraz ederek tescili isteyebilir."

17. Kanun'un 1021. maddesi şöyledir:

"Kurulması kanunen tescile tâbi aynî haklar, tescil edilmedikçe varlık kazanamaz.."

18. Aynı Kanun'un 1027. maddesi şöyledir:

"İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir.
Düzeltme, eski tescilin terkini ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde de olabilir.
Tapu memuru, basit yazı yanlışlıklarını, tüzük kuralları uyarınca re'sen düzeltir."

19. 04/07/2018 tarih ve 30468 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 477 sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 1. maddesinde, *"Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun Hükmünde Kararname ile değişiklik yapılan kanunların ilgili maddeleri gereğince yürürlüğe konulmuş olan tüzükler, nizamnameler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür."* düzenlemesi getirilmiştir.

20. 4721 sayılı Kanun'un 913, 997, 998, 1000, 1012 ve 1017. maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan ve anılan KHK hükmü gereğince uyuşmazlık tarihinde yürürlükte bulunan Tapu Sicil Tüzüğü'nün, *"Kaydın değiştirilmesi"* başlıklı 72. maddesi şöyledir:

"Tapu sicilinde değişiklik, hak sahibinin istemine ya da yetkili makam veya mahkeme kararına istinaden yapılır.
Tapu sicilindeki değişiklikler, üzerinin kırmızı mürekkepli kalemle çizilip, değişiklik tarih ve yevmiye numarasıyla yeni kaydın yazılması suretiyle yapılır.
Önceki kayıt bir harfle yazılı ise, değişiklikte de aynı harf kullanılır.
Rehinli alacağın kısmen ödenmesi veya rehnin miktar, faiz, derece, süre gibi unsurlarında yapılacak değişiklikler, düşünceler sütununda ilgili rehnin harfi kullanılmak suretiyle belirtilir."

21. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:
a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,
b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları
c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/03/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Asliye Hukuk Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece adli yargı dosyası ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim

ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

24.Dava, Çevre ve Orman Bakanlığınca 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (g) bendi uyarınca alınan kamu yararı kararına istinaden, taşınmazın ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin 30/12/2014 tarih ve 54329 yevmiye nolu tescil istem belgesinin iptali istemiyle açılmıştır.

25. Dosyanın incelenmesinden, *"Şanlıurfa-Bozova Pompaj Sulaması (GAP) İnşaatı"* işi projesi kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılması ve irtifak hakkı kurulması için Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 2942 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (g) bendi uyarınca29/04/2011 tarihli kamu yararı kararı alındığı, davalı idare tarafından anılan proje kapsamda Şanlıurfa ili, Ortaören Mahallesi, N41C04C pafta, ... sayılı parselin ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü GAP 15. Bölge Müdürlüğünün 25/12/2014 tarih ve 82214 sayılı yazısı gereğince 30/12/2014 tarihli 54329 yevmiye nolu tescil istem belgesinin düzenlendiği, bu istem belgesi üzerine tapuda tescilin yapıldığı, ...parselin ifraz işlemi sonucunda 8 parçaya ayrıldığı, yeni oluşan ...., ... ve ....sayılıparsellerintarla olarak, ... sayılı parselin regülasyon havuzu cebri boru kanal ve pompa istasyonu olarak, ..., ..., ...ve .... sayılı parsellerin pilon yeri olarak tescil edildiği, ..., ... ve .... sayılı parsellerin üzerine ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü lehine irtifak hakkı tesis edildiği; davacı tarafından, taşınmazın orman alanı olduğu ve rızaları olmadan ifraz edildiği ileri sürülerek, taşınmazın ifraz edilerek sekiz ayrı parsele bölünmesine ilişkin 30/12/2014 tarih ve 54329 yevmiye nolu tescil istem belgesinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmıştır.

26. Bilindiği üzere, tapu siciline tescil veya sicil kayıtlarının terkini ya da tadili gibi işlemlerden yahut bu işlemlerin tesisi yönündeki taleplerin reddine ilişkin işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünün, kural olarak, adli yargının görevinde olduğu kabul edilmektedir. Zira, bu gibi işlemler taşınmazın mülkiyet durumu üzerinde tashihe neden olanişlemler olduğundan bu işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde, medeni hukuk hükümlerinin de incelenmesi gerekmektedir.

27. Bu durumda, davacının tapu kaydında terkin ve tescil sonucunu doğuracak bir başvuruda bulunduğu, uyuşmazlığın 2942 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı, ortada idari yargı yetkisi dahilinde bir uyuşmazlık bulunmadığı anlaşılmakla, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümünün gerektiği sonucuna varılmıştır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Şanlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/05/2022 tarih ve E.2022/1319 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Şanlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/05/2022 tarih ve E.2022/1319 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

27/03/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN